

Simpsonovci – fenomén 20. a 21. storočia

Tibor Járosi

Bakalárska práca
2010

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Vyšší odborná škola filmová Zlín
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tibor JÁROSI**
Osobní číslo: **K07008**
Studijní program: **B 8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Klasická animovaná tvorba**

Téma práce: **Simpsonovci – fenomén 20. a 21. století**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část Bc. práce:

- Teoretická část práce je v pevné vazbě, která nedovoluje vyjímání ani vkládání listů.
- Rozsah: min. 20 stran textu podle zadání: Simpsonovci – fenomén 20. a 21. století
- nutno odevzdat 1 ks v pevné vazbě, vč. 1 ks CD s verzí PDF + 2 ks v měkké vazbě. A 1x PDF elektronicky odeslat knihovně UTB.

2. Praktická část Bc. práce zahrnuje:

- Bakalářský film, název : Lovec
nutno odevzdat na nosiči DVD -- 3 ks formát video dvd a 3 ks formát .avi se zvukem (pokud možno nekomprimované avi)
- Propagační plakát k filmu
- Součástí praktické části je i neomezené množství ilustrací a příloh obsahující výtvarné návrhy a technický scénář, vše inteligentně prezentováno v deskách.

Rozsah bakalářské práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

1. Planet Simpson: How a Cartoon Masterpiece Documented an Era and Defined a Generation - Chris Turner
2. The "Simpsons" and Philosophy: The D'oh! of Homer (Popular Culture and Philosophy) - William Irwin
3. The Gospel According to the "Simpsons": Bigger and Possibly Even Better! Leader's Guide for Group Study - Samuel F. Parvin, Mark I. Pinsky

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Zdeněk Storch
Katedra společenských věd a umění
Datum zadání bakalářské práce: 11. ledna 2010
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2010

Ve Zlíně dne 11. ledna 2010

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Vladimír Malík
vedoucí oboru Klasická animovaná tvorba

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1. autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 10.5.2010

Tibor Jaroši Jaroši
.....
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Hlavnou témou tejto práce sú Simpsonovci ako fenomén 20. a 21. storočia. Mojm cieľom však je rozanalyzovať a poukázať na jednotlivé prvky, na ktorých je seriál založený a teda aj jeho úspech.

Kľúčová slova: Simpsonovci, sitcom, Matt Groening, James L. Brooks, „simplsonovský“ tím, humor, námet, divák;

ABSTRACT

Abstrakt vo svetovom jazyku

Main issue of this project is Simpsons serial, phenomenon of 20th and 21st century. But my intention is analyze and point out individual elements, which is Simpsons serial and its success based on.

Keywords: The Simpsons, sitcom, Matt Groening, James L. Brooks, „The Simpsons“ team, humour, theme, viewer;

Chcel by som poďakovať predovšetkým Jurajovi Malíčkovi, (Mgr. Juraj Malíček, PhD. Prednáša v rámci aprobačného predmetu Estetika Interpretáciu filmu a Teóriu populárnej kultúry na Ústave literárnej a umeleckej komunikácie Filozofickej v Nitre, publicista, teoretik a „simsonológ“) za usmernenie a poskytnutie cenných zdrojov.

OBSAH

Úvod.....	8
Vznik Simpsonovcov	
- História.....	9
- Tvorcovia.....	11
Psychológia seriálu	
- Vývoj seriálu.....	13
- Základné otázky.....	14
- Postavy.....	15
- Námety.....	19
- Humor.....	22
- Výrobný proces.....	23
- Zásady a pravidlá.....	24
- Simpsonovci vo filme.....	27
- Kam až Simpsonovci siahajú.....	28
Vedľajšie projekty	
- Futurama.....	29
Záver.....	30

ÚVOD

Sú žltý, majú štyri prsty a nikdy nestarnú. (s výnimkou špeciálnych strašidelných príbehov). Áno, sú to ONI.

Americký kreslený seriál Simpsonovci pozná hádam každý. Niektorí lepšie, niektorí sa na nich priam špecializujú. Iní ich len registrujú a samozrejme sú aj takí, ktorí radšej registrujú všetko ostatné okrem nich.

Ja sám patríam do skupiny ľudí, ktorí si tento seriál vždy radi pozrú. Baví ma, dá sa povedať, že ma svojim spôsobom ovplyvnil a inšpiroval.

Chcem sa tu venovať príčine. Dôvodom, prečo je tento seriál taký úspešný. Čo ho robí takým výnimočným? Čo ho odlišuje od ostatných seriálov? Veď hlavnými aktérmi sú členovia priemernej americkej, dysfunkčnej rodiny a predsa sa vyšplhali až do kvalít fenoménu.

Je to najdlhšie súvislo vysielaný animovaný seriál v hlavnom vysielacom čase (v krajine pôvodu - USA), poznajú ich vo viac ako 99-tich krajinách sveta, majú za sebou (zatiaľ) 21 sérií, to je cez 440 dielov, vlastní hviezdu na Chodníku slávy v Hollywoode, 24 televíznych cien Emmy,... V sérií ankiet sú hrdinovia známejší než osobnosti skutočné (v Británii dokázalo Homera Simpsona identifikovať viacej respondentov ako vtedajšieho premiéra Tonyho Blaira).

Avšak táto práca nebude o mojom postoji k Simpsonovcom, ani ich tu nechcem nejako vyzdvihovať alebo propagovať – na to majú dost' vlastných merchandising výrobkov, pútačov a pod., aj keď práve priazeň k tejto rodinke ma priviedla k otázke, prečo sú vlastne taký populárny?

VZNIK SIMPSONOVCOV

História

Na začiatku roku 1987 vznikla myšlienka krátkych 2 minútových animovaných sketchov pre vtedajšiu hudobno-zábavnú show Tracey Ullmanovej v USA. Počas trojročného pôsobenia tejto show (od 5. apríla 1987 do 26. mája 1990) si Tracey, britská komička a občasná speváčka pozývala rôznych hudobníkov a komikov.

Producent tejto show James L. Brooks oslovil Matta Groeninga, ktorého prácu poznal už predtým – komiks *Life In Hell* (Život v pekle), na základe ktorého chceli už v minulosti spraviť celovečerný animovaný film. Groening, odporca väčšiny klasických autorít, si uvedomil, že podpísaním zmluvy so stanicou Fox by prišiel o autorstvo a tak behom pár minút vymyslel alternatívu, ktorú predložil Brooksovi.

Bola to myšlienka obyčajnej americkej, dysfunkčnej rodiny zo strednej vrstvy. Pomenoval ich podľa svojho otca Homera, matky Margaret (zdrobnenia Marge), sestier Lisy a Maggie, pričom Barta, ako jediného nepomenoval podľa svojho brata Matta, ale meno vzniklo ako anagram slova „brat“, čo by sa voľne dalo preložiť ako uličník.

Priezvisko rodiny Simpson, v tomto prípade môže vychádzať od „Son of a Siplmletion“ (syn hlupáka) alebo ho zvolil pre jeho obvyklosť v Amerike, niečo ako rodina strednej vrstvy s typickým priezviskom, žijúca v americkom meste s bežným názvom - Springfield (v USA je viac miest s názvom Springfield). Tiež by sa tu dalo polemizovať o tom, že zámerom mohla byť aj lokalizácia celého deja seriálu (ak samozrejme nerátame do úvahy, kedy rodina cestovala mimo svojho štátu, alebo kontinentu). Zasadili ho do miesta, ktoré sa nedá určiť. Akoby sa tu nachádzalo spojenie viacerých „Springfieldov“ v rôznych USA štátoch. Keďže v tomto meste je blízko more, vysoké hory, rieky lesy, púšť atď.

Prvý sketch sa v Show Tracey Ullmanovej objavil 19. apríla 1987. Volal sa Good Night (Dobrá noc). Odvtedy sa ich natočilo ešte 47. Ich minútáž sa postupom času predlžovala z niekoľko sekundových až na minútové, kde už išlo o celý príbeh.

Počas tretej série Show Tracey Ullmanovej začala TV fox uvažovať o špeciálnom vydaní Simpsonovcov. Táto myšlienka prerástla do „prvého“ dielu so seriálovou minútá-

žou s názvom Simpsons Roasting on an Open Fire (preložené ako Vianoce u Simpsonovcov). Odvysielaný bol 17. decembra 1989 (USA).

TVORCOVIA

Matt Groening

Celým menom Matthew Abram Groening sa narodil 15. februára 1954 v meste Portland, v štáte Oregon. Odjakživa sa proti niečomu búril a to mu zabezpečilo nadmieru uspokojivé živobytie.

Po svojom otcovi Homerovi, ktorý kreslil komiksy, (bol scenáristom a karikaturistom) zdedil tieto vlastnosti a umelecké sklony.

Základná škola bola pre neho miesto, kde mohol kresliť komiksy (neznášal vymaľovanie lebo vychádzal za čiaru).

Na strednej škole Lincoln High School v Portlande, pokračoval v podobnom duchu. Tam však svoje komiksy kreslil už pre školské noviny.

Azda kvôli jeho pohľadu na život a na svet bolo jeho ďalšou voľbou štúdium na pokrokovej škole Evergreen State College v meste Olympia vo Washingtone, ktorú aj on sám nazval „hipisáckou“ univerzitou, kde sa neznámkovalo a neboli povinné predmety. Tu sa aktívne podieľal pri tvorbe univerzitných novín The Cooper Point Journal, ako šéfredaktor, do ktorých aj pravidelne písal.

Po získaní diplomu z filozofie, roku 1977, sa chcel stať spisovateľom a tak sa vydal ako 23-ročný do Los Angeles. Pre mnoho ľudí je práve Los Angeles miesto, kde má autor, alebo akýkoľvek umelec najväčšiu šancu, že bude za svoju prácu aj dobre platený.

Ako to však býva, svet si na géniov musí počkať a nič nešlo tak ľahko, ako si predstavoval. Najskôr pracoval ako vodič nemenovaného, 93-ročného režiséra „béčkových“ westernov a cez noc mu spisoval jeho autobiografiu. Neskôr pracoval v obchode s gramofónovými platňami, upratoval v baroch,...

V neúspešnom Los Angeles chcel svojim komiksom Live In Hell (Život v pekle) potešiť aspoň svojich známych ktorým ho posielal. Najskôr ho vydával čisto amatérsky na vlastné náklady, z obchodu gramofónových platní Licorice Pizza, kde pracoval v oddelení kníh.

O šieste číslo tohto komiksu malo však už záujem päť sto ľudí.

Matt svoj komiks ponúkol denníku Los Angels Reader. Redaktor ho okamžite zamestnal – ako roznášača novín. Postupne cez niekoľko pozícií sa dopracoval k publikovaniu svojho komiksu. Life In Hell sa šírila v najrôznejších časopisoch, týždenníkoch a novinách až sa dostal do rúk Jamesa L. Brooksa.

James L. Brooks

Narodil sa 9. mája 1940 v Brookline, avšak vyrastal v New Jersey. Keď bol ešte malý chlapec, jeho otec opustil rodinu. Opustil ich potom čo sa dozvedel, že jeho žena čaká ďalšie dieťa.

James často utekal ku knižkám a neskôr aj k písaniu. Po čase začal svoje humoristické poviedky posielat' vydavateľstvám. Tie, aj keď mu ich kladne ohodnotili, nikdy neboli vydané.

Na strednej škole, podobne ako Matt Groening píše do školských novín. Po vysokej škole, z ktorej odišiel sa dostal vďaka svojej sestre do CBS, kde bol zamestnaný ako textár spravodajstva (1964 - 1966). Postupne sa podieľal na scenároch a produkcii rôznych seriálov a relácií, neskôr aj celovečerných filmov.

Dôležité však je, že v roku 1984 zakladá svoju vlastnú televíznu a produkčnú spoločnosť Gracie Films, pod ktorou vytvoril show Tracey Ullmanovej, kde sa neskôr objavujú krátke animované sketchy Simpsonovcov.

K Simpsonovcom sa dostal v období, kedy už považoval svoju kariéru za ukončenú. Neistá pozícia, vtedy začínajúcej stanice Fox, však umožnila Brooksovi a Groeningovi vyjednávať o podmienkach, za ktorých by boli ochotný seriál pre televíziu Fox vyrábať a tak sa mohla začať cesta fenoménu menom Simpsonovci.

PSYCHOLÓGIA SERIÁLU

Vývoj seriálu

V 90-tych rokoch boli populárne seriály typu Show Billa Cosbyho (rodinné tzv. „sitcomy“) alebo animovaný seriál Flinstonovci (animované seriály určené viac menej detskému divákovi) a keďže stanica Fox nebola pre ostatné stanice konkurenciou, tak jej neostávalo nič inšie, ako prijať jedinou podmienku a to, že seriál Simpsonovci nebude podliehať foxovskej cenzúre. Toto bol jeden z najzávažnejších ťahov, ktorý umožnil seriálu prevziať absolútnu kontrolu nad tým, čo budú diváci vidieť v súvislosti už s vtedy populárnymi Simpsonovcami (veď sa aj veľmi často a s obľubou navádzajú do samotnej stanice Fox).

Jedným z najgeniálnejších ťahov pri obsadzovaní ľudí do „simpsonovského“ tímu, o ktorý sa postaral Sam Simons bolo prijatie undergroundového humoristu Georga Meyera k už vtedy skúseným scenáristom - Al Jean, Mike Reiss, Mike Scully. Prijatím undergroundového humoristu si každopádne Simpsonovci zaručili istotu v tom, že nikdy neskĺzli do priemerných amerických seriálov. Teda môžeme povedať, že sa určitým spôsobom vymanili z „priemernosti“ a „rovnakosti“ seriálov, čo im určite prispelo aj na ich popularnosti a obľúbenosti.

Neodmysliteľnou súčasťou tímu sú samozrejme aj animátor a režisér David Silverman a nemenej tiež hudobný skladateľ Alf Clausen.

V spojitosti so Simpsonovcami môžeme spomenúť ešte jeden podstatný článok v celom tomto „simpsonovskom“ tíme. Týmto článkom je hudobný skladateľ Dany Elfman, ktorý skomponoval úvodnú znelku seriálu.

Základné otázky

Matt Groening mal hneď zo začiatku jasno v tom, že nechce točiť len klasický sitcom: „*Sitcomy sú o ľuďoch ktorý spolu žijú a vzájomne si hovoria zlé, prešpekulované reči, ktoré sa nepodobajú ničomu, čo môže kedykoľvek vysloviť akýkoľvek živý človek.*“¹

Hlavnou otázkou bolo, pre koho by mali byť Simpsonovci určený?

Skúsme rozmýšľať chvíľu ako človek, ktorý chce svojim seriálom oslovit' čo najväčší okruh ľudí. Vieme, že hrdinami seriálu sú členovia rodiny zo strednej vrstvy. Ničím zvlášť výnimočný. Majú bežné priezvisko, bývajú v obyčajnom meste. Tu sa nám ponúka varianta, že by sme sa mali zamerať na témy ako sú napríklad vzťahy, sex, náboženstvo, orientácia, politické dianie vo svete, téma života a smrti a to z pohľadu väčšine z nás blízkeho, teda z pohľadu rodinného..

Simpsonovci sú rodina, ktorá metaforuje skutočnosť. Dovtedy bola možnosť vzhliadnuť iba na DOKONALÉ rodiny, ktoré sa prezentovali v televíznych reláciách. Zdôrazňujem to preto, lebo je to jeden z ďalších faktorov, ktorý radikálne obrátil pozornosť a vnímanie bežného amerického diváka práve na rodinu Simpsonovcov, s ktorými sa možno aj takýto „bežný“ divák vedel skôr a rýchlejšie stotožniť.

Majú svoje, rodinné, sociálne, existenčné, materiálne a iné problémy, kde hlavnými námetmi príbehov sú väčšinou práve spôsoby, ako tieto problémy vyriešiť. Veľakrát až absurdnými spôsobmi, ale je pravdou, že práve vďaka tomuto absurdnému riešeniu sú Simpsonovci takými atraktívnymi pre ľudí (predsa aj v „normálnom“ živote sa občas vyskytne situácia, kedy je človek dohnaný až na samý okraj hodnôt). S týmito situáciami sa však dá prirodzene stotožniť. Práve pre toto sú často vnímaný niektorými ľuďmi nie ako kreslené postavičky, ale ako skutočná rodina so skutočnými členmi.

Groening vytvoril seriál, ktorý staval na základoch seriálov ako Ženatý zo záväzkami a Flinstonovci. Vedel, že divák je pripravený na takýto druh seriálu, ktorý sa venuje témam pre „dospelých“, ale zároveň je kreslený, čo bolo taktiež atraktívne pre dospelého diváka, keďže dovtedy bolo relácii v takejto forme pre dospelých veľmi málo.

A aký vlastne sú Simpsonovci? Predtým ako nahliadneme do ich osobnosti, mali by sme niečo poznať o ich vzniku.

Postavy

Tvorcom nebol nikto iný ako Matt Groening, ktorý má dodnes podpisové práve na všetky kresby Simpsonovcov. Samotný základ výtvarna možno pozorovať už pri jeho pekelných variáciách komiksov *Love Is Hell*, *School Is Hell*, *Work Is Hell*...kde možno pozorovať určitú podobnosť s postavičkami ako je Milhouse, Itchy a Skratchy, Skinner a pod.

Matt poskytol najprv čiernobiele skice rodinky vtedy neznámemu štúdiu Klasky/Csupo, ktoré na ich základe vytvorilo farebnú variáciu. Najviac prekvapila žltá farba pokožky – o ktorej sa pre denník *Mladá fronta Dnes* zmienil sám Gabo Csupo: „*Pôsobilo to novátorsky.*“ Samozrejme farebnosť v tomto, až punkovom štýle, aplikovali aj na celé prostredie Simpsonovcov (priemerný počet farieb v animovaných filmoch je okolo tisíc odtieňov, v Simpsonovcoch sa to pohybuje okolo dve sto).

A bol to taktický ťah ponechať túto farebnosť. Divákovi, ktorý sa nikdy ešte nestretol s týmto seriálom, aj pri bežnom prepínaní staníc v televízii okamžite udrelo do očí. Psychológia farebnosti teda zapracovala. Záležalo už len na divákovi, či prepol ďalej alebo zo zvedavosťou sledoval, čo mu seriál ponúkne.

Charaktery postáv sú vymýšľané tak, aby mali svoju osobnosť.

Homer Jay Simpson

Homer je lenivý povalač s nadmerným apetítom, ktorý sa uspokojí s tým, čo mu život ponúkne (nieže by sa sám o niečo snažil). Pravidelne si zájde k „Vočkovi“ na pivo, v slípoch pozerá intelektuálne podpriemerné televízne programy. Koná impulzívne a nemyslí na následky, čo je vlastne aj predmetom väčšiny dielov. Je schopný spraviť čokoľvek, len aby si uľahčil život. Homer je ale dobrák od kosti a nedá nikdy dopustiť na svoju rodinu.

Vo svojej podstate Homer znázorňuje základné priority a túžby predovšetkým mužského druhu, bez ohľadu na vek, národnosť, náboženstvo,... Homer je zrkadlom, či už si to priznáme alebo nie, vnútornej, najzákladnejšej podstaty muža.

Marge Simpsonová

Na prvý pohľad starostlivá, oddaná a milujúca matka ochotná akceptovať Homerove výstrelky. Marge je personou, ktorá v seriály figuruje ako tá zodpovedná, ktorá na poslednú chvíľu vždy nejako zachráni situáciu. Udržiava rodinu pohromade aj za cenu neuznania.

Reprezentuje ženu - matku v domácnosti, ktorá napriek všetkým tým „neviditeľným“, každodenným úkonom, má takisto svoje sny, občasné skraty alebo impulzívne reakcie (napríklad keď podľahla gemeblérstvu, alkoholizmu,...).

Bartolomej Jo-Jo Simpson

Pôvodne sa dej Simpsonovcov mal vo veľkej miere odvíjať práve od Barta – mladý energický chlapec s mierne anarchistickými sklonmi so schopnosťou vytvoriť problém až astronomických rozmerov.

Oproti Homerovi sa však líši tým, že Bart svoje činy plánuje, kdežto Homer koná impulzívne. Samozrejme, že nám jeho povaha môže pripomínať archetyp predstavy amerického chlapca, ktorý môžeme nápadne odsledovať aj z filmu Postrah Denis.

Bart sa navyše cielene snaží o získanie pozornosti, čo je typický prejavom mladých detí. Jedným zo špecifik Bartovho chovania sú anonymné telefonáty „Vočkovi“. Pri dubingu sa však pôvodný vtíp občas stratí, no zaujímavé je, že mená v pôvodnom znení, na ktoré sa Bart pýta, v skutočnosti existujú.

Ku príkladu uvediem Win Dow, Phila Delphia, William A.S. Hole, Justin Case, Don Ask, Merry Christmas a veľa ďalších.

Lisa Marie Simpsonová

Ako už citát napovedá, Lisa je vegetariánka (od 8. série), ale v prvom rade malé dievča, ktoré v seriáli v podstatnej miere zastupuje tragickú postavu.

Do reálneho života by sa to dalo transformovať ako nedocenenie nadpriemerne nadaných ľudí, ktorý v konečnom dôsledku aj tak trávajú väčšinu času so svojimi myšlienkami, pre ich slabú schopnosť začleniť sa do spoločnosti.

Lisa má však hodnoty, ktoré by ocenila každá matka.

Margaret „Maggie“ Simpsonová

Ako by vyzerala sitcomová rodinka bez „miminka“? Tu sa naskytla možnosť tvorcom ešte viac priblížiť rodinu Simpsonovcov reálnej rodine.

Maggie sa väčšinou do deja aktívne nezapája. Zohráva skôr funkciu obskakovanej ratolesti, ktorej treba meniť plienky, starať sa o ňu, vybaviť jej kvalitnú škôlku s tendenciou pre rozvoj nadaných detí (veď ktorá matka nevidí vo svojom dieťati nadpriemerné nadanie?). Treba na Maggie jednoducho vždy myslieť. A to ešte umocňuje dojem autentickosti s reálnou rodinou.

Ostatní obyvatelia Springfieldu

Príbehy malého mestečka sa neorientujú výhradne iba okolo hlavných postáv. Vyskytuje sa tu obrovské množstvo ďalších postáv, ktoré môžu byť chápané ako vedľajšie. Je ich plné mesto. Po vzhladnutí aspoň troch dielov sa vykryštalizujú z vedľajších postáv sprievodné postavy, ktoré výrazne podporujú dej. Niekedy sa dokonca môže dej sústrediť aj výhradne nejakej „vedľajšej“ postavičke.

Tieto postavy sú charakterovo domyslené rovnako precízne, ako rodinka Simpsonovcov. Každá má svoju históriu, svoj život. Vyvíjajú sa, majú svoje zvyky, priority a túžby, ale čo je hlavné ide o priblíženie postáv k skutočnosti. So scenáristického hľadiska to prináša nové možnosti, kade by sa mohli uberať zápletky jednotlivých dielov.

Obyvatelia Springfieldu sú hádam najrozmanitejšou zmeskou kultúr, rias, ale aj sociálnych a spoločenských postavení, životnej filozofie a presvedčení.

Jedna postavička žijúca v Springfielde zohráva okrem svojej primárnej funkcie ešte jednu dôležitú úlohu. Tvorcovia ju zakomponovali do seriálu ako médium medzi reálnym svetom a svetom Simpsonovcov. Má funkciu fanúšika a poukazuje na ich pripomienky na seriál. Nie je to nikto iný ako „komiksák“ - obézny predavač komiksov so záujmom o veškeré dianie v popkultúre. „*On sám vlastne nastavuje seriálu zrkadlo v jeho vnútri - to je úplne unikátne*“², konštatuje Juraj Malíček.

Nedávno, k príležitosti dvadsiateho výročia Simpsonovcov tvorcovia vyhlásili súťaž (žiaľ zameranú len pre vybrané americké štáty) o navrhnutie postavičky, ktorá by sa objavila vo výročnom diely. V skutku, keď sa zamyslíte, nie je jednoduché doplniť pos-

tavičku do seriálu tak, aby sa tam na nejakú nápadne nepodobala (hlavne charakterovo). Čo ma ale prekvapilo, pri vyplňovaní formulára ohľadom vymyslenej postavičky boli jednotlivé kategórie, ktoré mali postavičku charakterizovať.

Išlo už skoro o vypisovanie profilu. Tvorcov zaujímala okrem stručného popisu vzhľadu a charakteru aj povaha a reakcie postavičky, jej najpoužívanejšiu hlášku, niečo málo z histórie, meno... Tu bola možnosť názorne vidieť, ako sa stavajú tvorcovia k postavám ktorým chcú vdýchnuť život. V spojitosti s týmto, meno a charakter novej postavičky už uzrel svetlo sveta. Volá sa Ricardo Bomba a v USA sa na obrazovkách objavil prvýkrát 31. januára 2010 (20. séria – Million Dollar Maybe).

NÁMETY

Hlavným princípom tvorby námetov je fakt, že aj keď sa rodina akokoľvek rozháda, nech sa stane čokoľvek, tesne pred záverom sa udobria a nadobudnú patričné ponaučenie (samozrejme okrem Homera), a rodina sa opäť spojí. Toto je typický príklad rozprávkového princípu, po ktorom každý z nás tak podvedome prahne.

Napriek tomu, že námet alebo len akýsi náčrt námetu je záležitosťou jednej osoby, avšak postupom času, tvorivým procesom celého „simpsonovského“ tímu (nielen scenáristov) sa prepracuje až do dokonalosti (výrobnému procesu dielov sa budem podrobnejšie venovať neskôr).

Podstatou jednotlivých dielov je prepletanie viacerých dejových plánov počas jednej časti, ktoré väčšinou len jednoducho na seba nadväzujú, ale môžu mať aj paralelné dejové línie. To udržiava diváka v strehu a ponúka mu miestami až priveľa informácií (po skončení dielu sa nám môže zdať, že trval viac ako 20 minút). Navyše inšpirácia pre námety je v skutku nekonečná.

Životné prostredie

Scenáristi sa tu dotýkajú najrozličnejších otázok. Táto téma životného prostredia im ponúka nekonečnú škálu na rozličné námety práve s touto tematikou. Môžeme si to tu demonštrovať na základe Homerovho povolania – ako bezpečnostného technika v jadrovej elektrárni. Pri tomto Homerovom povolaní sa môžu opierať o rôzne ekologické témy a problémy, ako napríklad poukázanie na hrozby a následky, ale taktiež aj na výhody tejto formy získavania energie. Nie však v súlade s prírodou a životným prostredím.

Sexuálna orientácia

Ďalej sa dotýkajú tém ako je homosexualita, ktorú majú vo svojej tvorbe pomerne značne obsiahnutú. Simpsonovci boli preto aj niekoľkými organizáciami vyhodnotený za jeden z najviac „gay-friendly“ seriálov. Riešenie tejto problematiky (ktorú ešte aj dnes nie všetci prijímajú) im otvorilo ďalšiu cestu k úspechu. Homosexuálnou orientáciou tvorcovia obdarovali aj niektoré z postavičiek napríklad Patty – jedno z Margeiných sestier, alebo Smithersa vo vzťahu k jeho zbožňovanému šéfovi, pánu Bearnsovi. Samozrejme tu

môžeme spomenúť aj vzťah Homera ku gayom, kedy počas jedného dielu ho práve gay zachráni a Homer zistí, že vlastne gayovia sú celkom fajn ľudia a jeho počiatočný predsudok nebol až taký správny.

Homera tu môžeme teda vnímať, ako zástupcu väčšiny z našej spoločnosti, ktorí majú práve takýto názor na homosexualitu.

Náboženstvo

A čo by to bolo za Americké mestečko, v ktorom by nebolo zastúpené náboženstvo? V tomto duchu sa nesie viac ako 70% dielov a to nezávisle od druhu náboženstva, teda nielen kresťanstva.

Nie vždy je to však tak, ako by sa to cirkevným predstaviteľom páčilo. Simpsonovci sa, ako je už známe, navádzajú aj do tejto problematiky, avšak iba do sfér zaslepeného presadzovania toho - ktorého náboženstva.

Takýmto útokom sú zasahované najmä sekty najrôznejšieho druhu (Homer s Bartom idú po letiskovej chodbe, kde ich jednotliví predstavitelia siekt so svojimi prospektami postupne oslovujú – Homer ich hodnotí ako šialencov a zrazu sa zastaví pri predstaviteľoch nového náboženstva „Movementariánov“ veriacich v lepší život na planéte Blahoslávia, ktorých ponuka, ako tá najabsurdnejšia, Homera zaujme. Samozrejme v závere vyjde najavo, že ide o podvod).

V samotnom Springfiede možno pozorovať širokú škálu náboženstiev, ktoré majú aj svojho predstaviteľa. Len v kresťanstve to je Homerov sused Ned Flanders, reverend Lovejoy, ďalej sú to žid klaun Krusty, hinduista Apu Nahsapímepetilon, ale aj budhizmus, ktorého vyznávačkou je samotná Lisa.

Mesto Springfield svojou multikultúrnosťou, s ktorou ide ruka v ruke aj náboženstvo, vlastne odzrkadľuje americkú spoločnosť a približuje ju v celom svojom rozmere. Z toho vyplýva, že Simpsonovci sú nábožensky veľmi produktívny a dávajú priestor aj veriacim.

Politika a dianie vo svete

Neodmysliteľnou súčasťou sú politické problematiky úzko späté s aktuálnym dianím v Amerike (odchýlka pár mesiacov vyhradená pre výrobu dielu) kde sa odzrkadľujú nielen reálie, ale taktiež sa s veľkou obľubou navádzajú do zvyšku sveta – značne ignorantsky, avšak dôstojne, inteligentne a s humorom, ktorý je Simpsonovskej tvorbe tiež nesmierne dôležitý.

To zastrešuje situáciu, kedy si môže diel Simpsonovcov užiť aj divák, ktorý nemá až taký prehľad v amerických reáliách – ide väčšinou o mladšie generácie, ktorý vnímajú seriál z iného pohľadu.

Humor

Diváci sa chcú baviť a to im ponúka práve humor obsiahnutý v Simpsonovcoch. Dalo by sa ho charakterizovať ako sarkastický, sebakritický, miestami čierny.

Podstatou humoru v Simpsonovcoch je zosmiešniť ľudské vlastnosti. Seriál pracuje s hyperbolou, karikaturuje a napodobňuje. Zveličovanie nejakých situácií, poprípade reakcií, len dodáva na autentickejšom vnímaní reality, čo ešte viac umocňuje stotožniť sa so seriálom. V Simpsonovcoch sa nám ponúkajú dve základné varianty humoru.

Ten prvý sa odkazuje na dianie vo svete. Reagujú na rôzne udalosti z reálií, kultúry,... Divák tento humor pochopí len za predpokladu, že je oboznámený s danou udalosťou.

Simpsonovci by avšak svoju popularitu nezískali, keby boli založený iba na takomto type humoru. Diely sú robené tak, aby sa divák bavil a nemusel poznať najaktuálnejšie dianie vo svete. Ide teda predovšetkým o situačnú komiku založenú na bezprostredných reakciách, hláškach, zábavných scenároch,...

*„Smiešne je, keď stratia kontrolu a podľahnú vlastným impulzom. Naše postavy sú v podstate sudy prachu, ktoré môžu kedykoľvek vybuchnúť“*³ Matt Groening

(Homerové typické D'oh! sa oficiálne zaradilo v júni 2001 do Oxfordského slovníka s charakterizáciou ako impulzívna reakcia na niečo nečakané)

Ďalšími častými znakmi v simpsonovskom humore sú zovšeobecňovanie a stereotypizácia. Ide vlastne o to, že všeobecne známi prvok alebo charakterovú vlastnosť aplikujú na určitú cieľnú skupinu a používajú ho výhradne v spojitosti s nimi (každý Talian je automaticky mafián alebo majiteľ pizzérie). Takto sa navádzajú najmä už do spomínaných Francúzov uštipačnými a sarkastickými poznámkami (pomerne veľkú aféru rozpútal školník Willie, keď ako supľujúci učiteľ angličtiny oslovil žiakov „cheese-eating“. Preložiť by sa to dalo ako bonžórno „žabožrúti“, čo preniklo aj do bežnej politickej reči). Stali sa nevedno prečo obeťou Simpsonocov.

Gagy a satira sa postupom času stupňovali a kvalita seriálu sa zvyšovala. Simpsonovci zažívajú svoj „Zlatý vek“. Určiť presne trvanie tohto obdobia sa nedá, je to skôr subjektívny názor, avšak viaceré médiá sa zhodujú na tom, že sa toto obdobie pohybuje medzi tretou až desiatou sériou (diely ako napríklad Homer – spása Springfieldu, Zvrhlík Homer, Lisina svadba,...).

Výrobný proces

V júli, každý rok sa všetci tvorcovia zavrú do jednej miestnosti, kde sa predhadzujú námety novej série. Zapája sa každý. Najlepšie zápletky sa pridelia scenáristom, ktorý sa potom oddajú tvorivému budovanie príbehov.

Po niekoľkých týždňoch alebo aj mesiacoch sa celý tím opäť zide a predstavia sa prvé verzie scenárov. S týmito sa potom pracuje, predhadzujú sa gagy, zvraty, komponuje sa symfónia budúcich dielov dovedy, kým s nimi nie sú všetci spokojný. Stáva sa, že dospejú aj k viacerým variantom a scenár sa tak niekoľkokrát prepíše.

Ďalšia etapa procesu sa odohráva v nahrávacom štúdiu, kde dableri (Dan Castellaneta, Julie Kavnerová, Yeardley Smithová, Nancy Cartwrightová, Hank Azaria Herry Shearer) nahrajú dialógy svojich postáv – väčšina hlavných hercov dabuje aj viacej postáv. Herci sedia okolo jedného omikrofónovaného stola a dabujú niekedy až 12 hodín denne. Je im priam odporúčané, aby improvizovali. Spolu s hercami sú v miestnosti aj autori príbehov, ktorý dohliadajú alebo skôr korigujú akcenty dialógov.

Nie je ničím výnimočným keď sa dabovania zúčastnia aj animátori. Animátor je taktiež úzko spätý so svojou postavičkou, avšak niet nad autentický výraz dabléra pri určitej scéne.

V momente, kedy už sú nahraté dialógy (tento proces sa môže takisto opakovať v závislosti od priebežných zmien v scenári) prichádza na rad animátorská fáza. V štúdiu sa vypracujú hrubé storyboardy. Do štvrtej série to bolo štúdio Klasky-Csupo, od tej doby do dnes to je štúdio Film Roman. Zo štúdia sa nahrubo spracované scény vracajú späť k scenáristom na schválenie. To môže trvať až niekoľko týždňov. Schválený materiál sa vráti do designového oddelenia Film Roman, kde je rozpracovávaný do detailnejších prevedení (postavy sa zlučujú s pozadiami,...). Materiály opäť prejdú schválením a potom priamo do zaoceánskeho štúdia Akom Animations, prsnejšie do Seolu v južnej Kórei (so začiatku to bola voľba vďaka lacnej pracovnej sile). Tu dostáva animácia takú podobu, ako ju poznáme z televízie.

Tvorcovia Simpsonovcov kládli vždy dôraz na obsah ako na formu. Tomu zodpovedá aj animácia. Schematická linka, ktorou sa dá pár ťahmi vytvoriť póza alebo gestika, len podporuje jednoduchú animáciu, ktorá nedodržiava tak úplne prírodné zákony. Ale o to tu až tak nejde a môžu teda pomerne rýchlim tempom vznikáť jeden diel za druhým a tak sa dostávajú divákovi pravidelne do obrazoviek.

Keď už je obraz vo finálnej podobe, vo zvukovom štúdiu Sony Studios ozvučujú a zároveň skladateľ Alf Clausen vymýšľa orchestrálny sprievod pre diel.

Zhruba po šiestich až deviatich mesiacoch tvrdej práce, pozostávajúcej z nekompromisných deadlineoch a niekedy donekonečna opakujúcich sa prerábkach, majú tvorcovia možnosť vidieť prvý krát už hotový diel.

Počas výrobného procesu som popísal len základnú schému postupu. Treba podotknúť, že postupom času sa ani tvorba nevyhla modernizácii. Od storyboardu až po animáciu sa v súčasnej dobe aktívne využívajú počítače, avšak proces, ktorý tu je opísaný sa v základe nemení a bol aplikovaný na väčšinu dielov.

Bežný divák, ktorý si v čase vysielania Simpsonovcov sadne pred televíziu, si to pravdepodobne ani neuvedomí, čo všetko predchádzalo finálnej podobe. Pre neho to je len výsledný diel na ktorý sa teší. A to je podstatné.

Zásady a pravidiel

Tvorcovia pre časopis TV Guide odhalili základné pravidla, na ktoré sa tvorcovia snažia neustále myslieť pri tvorbe nových dielov:

1. Myslieť na realitu

„Stále sa snažím všetkým pripomínať, že je potrebné dodržiavať určité pravidlá. Sme jediná kreslená show, v ktorej keď niekto spadne, skutočne sa zraní a potečie krv“⁴.

2. Neopakovať rovnaký vtip

„Už sme ich mali desať tisíce,“⁵ hovorí Weinstein (scenárista), „a žiadny sme neopakovali.“

„Sú to vtipy zrejmé, vizuálne,“ komentuje Matt Groening, „a potom drobné narážky, ktoré odchytíte iba ak zastavíte obraz. Tým sa snažíme odmeniť fanúšikov za ich pozornosť.“⁶

3. Prepisovať, prepisovať,...

Podľa Billa Oakleya (producent) sa scenár prepíše priemerne päť až šesť krát, *„...a každý nás musí pobaviť počas ktorejkoľvek fáze výroby.“⁷*

4. Nezamestnávať sitcomových scenáristov

Tento bod hovorí sám za seba. Tvorcom v prvom rade nejde o štandardný sitcomový humor. Bill Oakley sa vyjadril: „*Nemáme radi ľudí, ktorí pracovali na sitcomoch. Radi ich hľadáme v trochu divokejších oblastiach, ako sú varietné show v štýle Davida Lettermana alebo Conana O'Briena.*“⁷

5. Žiadna cenzúra

Ako som už uvádzal, jednou z príčin úspechu bolo, že Simpsonovci mali už od začiatku voľnosť v tvorbe. To im dávalo a stále aj dáva možnosť absolútnej kontroly nad seriálom.

6. Myslieť na možnosti seriálu

Oakley: „*Každá epizóda môže vyzerat' ako film s rozpočtom päťdesiat alebo šesťdesiat miliónov dolárov, pretože môžeme použiť neobmedzený počet scenérií a dekorácií. Aj keď sa rodina vydá do Austrálie alebo vesmíru, nestojí nás to o nič viac, ako keď vysedávajú doma v obývačke.*“⁸

7. Neorientovať sa na jeden prvok

V tomto prípade si tvorcovia zabezpečili neobmedzený počet námetov. Ved' prečo, keď každá postavička v Springfiede má vykreslený charakter, svoju históriu, sa obmedzovať len na rodinu Simpsonovcov? Tu sa tvorcom naskytuje možnosť poprepletať deje aj s ďalšími postavami, poprípade raz za čas upriamiť pozornosť na niekoho iného.

8. Plnovýznamovosť hosťujúcich celebrit

Toto je nesmierne špecifický prístup zo strany tvorcov k hosťujúcim celebritám. Za prvé si samotní tvorcovia vyberajú celebrity, ktoré budú figurovať v ich seriáli. Či už preto, aby reagovali prostredníctvom nich na nejakú udalosť, ktorá sa udiala alebo udeje, kde by hral sami seba, poprípade prepožičiavajú svoj hlas nejakej inej postavičke. Za druhé, keď už si niekoho pozvú, má to svoj význam (nie ako v podradných sitcomoch, kde sa celebrita objaví za veľkého potlesku a výskotu v pozadí, postojí v najväčšej póze v statickom zábere 10 sekúnd a nebudaj začne ešte propagovať vlastné aktivity).

Tvorcovia si uvedomujú, že si môžu dokonca dovoliť odmietnuť aj také osobnosti, ako Alberta Gorea ml. (svojho času kandidujúceho na post prezidenta), ktorý požiadal o účasť v Simpsonovcoch z politických dôvodov – aby mu to zdvihlo popularitu. Dôvod

odmietnutia bol ten, že pár rokov pred voľbami ho samotní tvorcovia požiadali, či by sa nechcel zúčastniť. On však odmietol. Nedávno odmietli Davida Backhama (údajne nie je v USA dostatočne populárny).

V súčasnosti je zoznam osobností (politici, umelci, režiséri, športovci, herci, hudobníci a kapely, spisovatelia, filozofi,...) účinkujúcich v Simpsonovcoch poriadne hrubý – drží dokonca jeden z rekordov v Guinnessovej knihe a osobnosti obsadené v deji si to pripisujú k svojim hereckým rolám.

9. Výstižná kresba

Rovnako, ako to je so scenárom a dabovaním, takisto aj animácia sa veľakrát prekresľuje. Cieľom je dosiahnuť naozaj výstižné výrazy, pózy a podobne, ktoré len umocňujú humorné situácie.

10. Inteligentne a rafinovane

Simpsonovci alebo skorej tvorcovia sa s obľubou navážajú do kohokoľvek, kto im príde atraktívny. To si však vyžaduje určitú dávku inteligencie a rafinovanosti. To dosahujú veľmi úspešne striedaním satirických poznámok s odľahčujúcimi prvkami (veľmi častým terčom sú Francúzi). Dôležité však je, aby tým nikomu neublížili – veď to ani nie je zámer.

Seriál je síce vysielaný už niečo cez 20 rokov, to znamená že má za sebou už aj značnú históriu. Dalo by sa povedať skoro až mytológiu, svoj folklór. Simpsonovci počas svojho pôsobenia zažili „Zlatý vek“ (tretia až desiatu séria), to ale značí, že majú svoje aj tzv. „úpadkové“ obdobie.

Ide o obdobie (polovica 90-tych rokov), pri ktorom sa akoby kritici zhodli, že seriál neposkytuje divákovi rovnaké kvality ako počas svojho „Zlatého“ veku. Matt Groening na túto tému reagoval vetou: *"Ešte skutočne nevidím koniec na dohľad. Myslím si, že je možné, že sa seriál stane finančne neakceptovateľný...ale práve teraz je čo sa týka kreativity, rovnaký ak nie lepší ako kedykoľvek predtým. Animácia je neuveriteľne detailná a nápadiť a v príbehoch sa dejú veci, ktoré sme ešte nerobili. Takže z pohľadu kreativity neexistuje dôvod skončiť."*⁹

Simpsonovci vo filme

Myšlienka vytvoriť film o Simpsonovcoch tkvela v Groeningovej hlave už krátko po odvysielaní prvých dielov. Išlo by skôr o predĺženie bežnej minutáže jedného dielu. Neskôr sa táto myšlienka spájala s udalosťou ukončiť seriál. Vďaka úspechom, ktoré Simpsonovci zažívali však neprichádzala do úvahy a tak na dlhé roky zanikla.

Prvé náznaky o dlhometrážnom filme sa datujú od roku 1997, kedy si 20th Century Fox zaregistrovalo oficiálnu internetovú stránku www.simpsonsmovie.com. Aj napriek tomu sa dlho nič nedialo, až do roku 2001. Začali sa práce na scenári.

Zišlo sa celkom 11 scenáristov pozostávajúcich z aktuálneho tímu a bývalých členov, ktorí medzičasom mali svoje vlastné projekty (takto napríklad prišiel David Silverman z Pixaru). S uplatnením svojich zásad pri tvorbe sa len na základne dejovej kostre pracovalo dlhých šesť mesiacov – tvorcovia pripúšťali aj myšlienku viesť film v duchu Truman Show s Jimmom Carreym, kde by sa Simpsonovci dozvedeli, že sú súčasťou televíznej show.

Scenár mal približne 150 verzií, ktorého finálna podoba sa udržiavala striktnie v tajnosti. Až v januári 2006 odštartoval animačný proces na čele práve s Davidom Silvermanom, ktorý už ponúkal nové možnosti širokouhlého formátu, značné rozšírenie farebnej palety (postavičkám sa pridali aj tieňe), kombinácie s 3D technikou.

Ale aký boli vlastne Simpsonovci vo filme? Presne taký istý, ako v hociktorom diely. Film už síce nedosiahol hodnôt fenoménu, ale možno to ani nebolo cieľom.

Samotná štruktúra deja ostáva stále zachovaná – popri hlavnej dejovej línii idú súbežnej aj ďalšie. Vo filme ide jednoducho o to ukázať viac. Počas jednotlivých dielov je divákovi poskytnuté také množstvo informácií, že musí byť naozaj pozorný, aby mu nič neušlo. Počas filmu je dostatočný priestor na prehĺbenie myšlienok, jednotlivých scén, ktoré by za normálnych okolností zo seriálu vystrihli.

Kam až Simpsonovci siahajú

Simpsonovci svojim fanúšikom uštedrujú aj nekonečnú ponuku merchandisingových výrobkov. S ich tematikou sa na trhu objavujú výrobky od figúrok, komiksov, DVD s jednotlivými sériami až po šampóny, potravinárske produkty a najaktuálnejšie poštové známky – každá v hodnote 44 centov.

Simpsonovci neodmietajú ani spoluprácu s médiami, ako to boli napríklad reklamy pre automobilku Renault (Renault Cango), Mastercard. Firma Pepsi dala postaviť vernú kópiu domu Simpsonovcov v mierke 1:1 ako hlavnú cenu do súťaže, ktorú vyhrala 63-ročná pani. Svoju výhru otvorila ako atrakciu. Marge aktuálne dokonca zapózovala nahá v novembrovom čísle magazínu Playboy.

Simpsonovskému fanúšikovi sa toho ponúka naozaj veľa. Je to nikdy nekončiaci zoznam všetkého, na čo sa len dá spomenúť. Takýmto spôsobom až preplňujú trh svojimi výrobkami, ale tvorcovia sú si vedomí svojho postavenia a môžu si to dovoliť.

Simpsonovci svojim pôsobením neovplyvňujú iba trh, ale takisto mali dopad aj na vývoj sitcomových, rodinných, kreslených seriálov.

Dôkazom toho sú ďalšie seriály vzniknuté v USA, ako napríklad Family Guy (poukazuje najmä na nekonečnosť americkej bizarnosti) alebo American Dad (zameriava sa na americký patriotizmus, ktorý oslovuje cieľovú skupinu, najmä mužov, od 18 do 34 rokov).

Aj keď sa veľakrát nachádzajú v týchto seriáloch trochu podrývačné odkazy medzi sebou (hlavne teda medzi Family Guy a Simpsonovcami), tvorcovia si vážia jeden druhého a v rámci zdravej konkurencie to je prípustné.

FUTURAMA

K bezprostrednej súčasťi Simpsonovcov patrí aj pomerne mladší seriál z dielne Matta Gorenina – Futurama.

Prvotná myšlienka sci-fi seriálu sa zrodila v už počas štúdia na strednej škole. Groening sa ju rozhodol zrealizovať však až v čase, kedy Simpsonovci boli uznávaným a obľúbeným seriálom, presnejšie v roku 1996.

Spoluvorcom Futuramy je simpsonovský scenárista (najmä špeciálne čarodejnícke diely) a spoluproducent David X. Cohen. Spolu s Mattom boli opäť ochotný spolupracovať so stanicou Fox len za podmienok absolútnej slobody, ktorú si ostatne aj presadili.

Názov seriálu pochádza zo Svetového veľtrhu z roku 1939 v New Yourku - išlo o prevedenie mesta, ako by vyzeralo o dvadsať rokov.

Súčasnú podobu sveta vo Futurame (tretie tisícročie) výrazne ovplyvnil Jeff Westbrook, ktorý ako študovaný vedec a fyzik aplikoval svoje skúsenosti a znalosť rôznych teórií do Futuramy (teórie paralelných svetov a pod.).

V porovnaní so Simpsonovcami sa Futurama môže zdať podobná. Ale iba v animácii a výtvarne.

Zo scenáristického pohľadu sa tvorcom však poskytuje voľnejšie pole pôsobenia. Majú neobmedzené možnosti tvorivosti vďaka dobe, nepredstaviteľným technickým možnostiam, a pod., čo značne posúva hranice kreativity. Je to sci-fi, takže Futurama je zameraná skôr na cieľnú skupinu, na rozdiel od Simpsonovcov.

Problematiky však ostávajú podobné, len mierne upravené (náboženstvo je zlúčené do jedného, medzi ľudské vzťahy doplnené o medzi robotické, existenčné problémy, ktoré ide veľmi rýchlo vyriešiť „smrtibúdkou“,...). Futurama si však dovoľí zobrazit' aj veci, ktoré Simpsonovci iba metaforujú.

Hlavným rozdielom oproti Simpsonovcom je žánrovosť sitcomu. Futurama sa radí medzi tzv. „pracovné“ sitcomy, ktorých podstata spočíva v spolužití ľudí v spoločnom priestore (či už nútene alebo nie). Najlepšie v takom, ktoré ponúka podnety k dobrodružstvám.

Futurama, aj napriek menším komplikáciám presadiť sa v televízii podarilo dostať do povedomia divákov, a čo je dôležitejšie, podobne ako u Simpsonovcov, dokázala pre-razit' inteligentným humorom.

ZÁVER

Touto prácou som chcel prostredníctvom analýzy jednotlivých faktorov odhaliť tajomstvo úspechu, ktoré by sa v základe dalo aplikovať na tvorbu akéhokoľvek audiovizuálneho diela s cieľom pobaviť, zaujať, inšpirovať. Dôležité však je prísť s niečím originálnym, čo tu ešte nebolo.

Simpsonovci ako seriál s tematikou „klasickej“ americkej rodiny si dokázali nájsť vo svete svoje miesto. Sú odrazom spoločnosti, výpoveďou o dobe a ľuďoch. My sme ich prijali takých, aký sú. Nekladú si servítku pred ústa a to im umožňuje dotknúť sa aj závažných tém. Od rodinných problémov až po aktuálne dianie vo svete. Parodujú, používajú satiru a sarkazmus. Diely často pozostávajú z viacerých dejových plánov, tak divákovi poskytujú počas dvadsiatich minút naozaj plnohodnotný zážitok. A to nielen mladej generácii, ale všetkým, ktorí majú záujem sledovať osudy Simpsonovcov.

Počas svojho dlhého pôsobenia sa im podarilo vďaka svojej obľúbenosti rozšíriť do takých rozmerov, že sa ani prinajmenšom nedá pochybovať o ich titule fenoménu doby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] Vosník, Ondřej. *The Simpsons – ze života nejžlutší rodiny světa*, Vydavatelství

GRAPET, Praha 2010 ISSN 1804-0438, MK ČR E 29051

INTERNET:

http://www.attelier.sk/data/pdf/07_07-08.pdf

<http://www.mojcasopis.sk/zaujimave/tema/7672-simpsonovci-nacierno>.

<http://kultura.sme.sk/c/5195009/vsetko-najlepsie-simpsonovci.html>

http://koktail.pravda.sk/simpsonovci-pripominaju-amerike-realitu-flz-sk_krozhovor.asp?c=A070726_143820_sk_krozhovor_p20

http://kultura.pravda.sk/zlta-rodinka-zo-springfieldu-vtrhla-do-kin-f21-sk_kfilm.asp?c=A070727_153100_sk_kfilm_p05

<http://cizmarikova.blog.sme.sk/c/174894/Dialogy-o-fantastike-Juraj-Malicek.html>

<http://archiv.station.zoznam.sk/station/clanok.asp?cid=1183099126895>

Ďalej čerpané z:

<http://www.simpsonovi.cz/>

<http://www.telegraph.co.uk/>

<http://www.nytimes.com/>

<http://www.thesimpsons.com/>

<http://www.google.sk/>

<http://www.wikipedia.org/>

<http://www.avclub.com/>

ZOZNAM CITÁTOV

Citáty z časopisu – VOSMÍK, Ondřej, *The Simpsons – ze života nejžlutší rodiny světa*, Vydavatelství GRAPET, Praha 2010 ISSN 1804-0438, MK ČR E 29051:

[1] – GROENING, Matt – str.6

[3] – GROENING, Matt – str.6

[5] – WEINSTEIN, Josh – str.6

[6] – OAKLEY, Bill – str.6

[7] – OAKLEY, Bill – str.6

[8] – OAKLEY, Bill – str.6

[2] – MALÍČEK, Juraj – citát z interview – GÁFRIK, Zdeno - pravda.sk, 26. júla 2007, predposledný odstavec

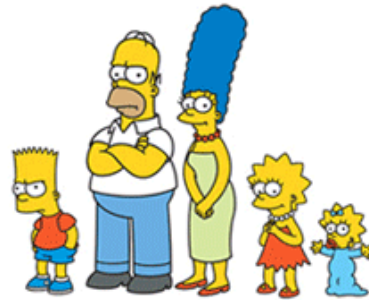
[4] – GROENING, Matt – citát z interview – PRESTON, John – telegraphco.uk, 5. január 2010 – 21. odstavec

[9] GROENING, Matt – citát z <http://www.avclub.com/> - RABIN, Nathan, 26. apríl, 2006, <http://www.avclub.com/articles/matt-groening,13984/>, tretí odstavec zospodu

SEZNAM OBRÁZKŮ

Prvotný vzhľad (sketch)

Súčasný vzhľad (seriály)

hviezdu na Chodníku slávy v Hollywoode

Logo The Tracey Ullman Show

Predstavitelia Tracey Ullman Show

Matt Groening

James L. Brooks

Postavičky z časopisu Life In Hell

Ukážky z prvého sketchu Good Night (Dobrá noc)

Ukážka z prvého dielu Simpsons Roasting on an Open Fire (Vianoce u Simpsonovcov)

Scenáristický tým

Homer

Marge

Bart

Lisa

Maggie

„Komiksák“

Ricardo Bomba

Metallica

Red Hot Chili Peppers

Ukážka z reklamy na Renault Kangoo

Výročné poštové známky

Ukážky z reálného domu postaveného podľa seriálového

American Dad

Family Guy

Futurama